

Javier Lafuente: «La UAB tornarà a fer educació presencial perquè és el nostre ADN»

Javier Lafuente és oficialment, des d'aquest divendres, el nou rector de la UAB

El nou rector de la UAB, Javier Lafuente | UAB

Des d'aquest divendres, la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) engega una nova etapa: Javier Lafuente (Barcelona, 1960) comença com a nou rector. Agafa el testimoni de Margarita Arboix, que la pandèmia ha allargat uns mesos el seu mandat. Lafuente és catedràtic d'enginyeria química i ha treballat als Estats Units i França, entre d'altres llocs. Arriba al rectorat sent l'única candidatura en les primers eleccions telemàtiques al càrrec.

Hereta un campus que ja ha superat el mig segle de vida i per davant té quatre anys, marcats per la pandèmia i un ensenyament que ha hagut de canviar d'un dia per l'altre la forma d'educar, per adaptar-se al format telemàtic. Atraure més finançament i posar en valor el coneixement perquè la societat s'adoni de la importància que té la universitat, són els grans reptes que es marca fins a 2024.

- Arriba al càrrec sense oposició a les eleccions. Ha estat l'únic que s'ha atrevit?

- El juny 2019 vaig començar a preparar-la, perquè necessita d'aquesta previsió i compromís. Després vaig contactar amb les persones, al voltant de setembre; cap a finals d'any ja tenia

muntat l'equip i el passat mes de gener vam començar a treballar. Després, va esclatar la pandèmia i quan va arribar la data fixada inicialment de les eleccions, al maig, ho tenia tot preparat.

En la meua candidatura volia que coincidissin diferents formes de pensar i el més important era el currículum de les persones per a cadascun dels vicerektorats. Potser per això no hi hagut més candidatures. M'hagués agradat que s'haguessin presentat un parell o tres de més, perquè és molt interessant discutir sobre els models d'universitats.

- I la pandèmia ha alterat d'alguna manera la seva candidatura?

- Relativament, a partir de l'estiu, perquè inicialment pensàvem que seria una cosa temporal i que no tindria l'impacte que està tenint. És un repte i s'ha d'entomar el problema de la universitat i la societat, segurament amb no tants instruments com en una altra situació. També t'haig de dir que cap membre de l'equip ha abandonat.

- Primeres eleccions telemàtiques i en comparació amb les dues últimes, la participació ha estat per sobre del 10%.

- Fa un any, quan no hi havia pandèmia, ja vaig defensar el vot telemàtic, perquè totes les votacions que es fan a la UAB són així. L'únic problema que, em deien, que hi hauria si es feia d'aquesta manera és que hi hauria menys participació. Però si analitzes la situació, ha estat molt complexa pel coronavirus, sense gent al campus i no hi ha hagut ambient d'eleccions i això cal afegir-hi que no hi havia candidats. Em pensava un percentatge molt baix de votació i m'agrada en particular l'increment procedent del sector dels estudiants, tenint en compte que s'han celebrat en octubre, amb l'entrada de nous alumnes que ho desconeixen, i els dels màsters que històricament voten molt poc.

[noticiadiari]71/22804[/noticiadiari]

- El finançament de la universitat, una de les grans reclamacions de la seva predecessora Margarita Arboix, intueixo pel que diu amb "amb no tants instruments" seguirà sent una demanda.

- El model no ha canviat. Teníem un compromís de la Generalitat per aplicar el Pacte Nacional per la Societat del Coneixement ara fa cosa d'un any i mig o dos, m'agradaria que s'apliqués i tinguéssim un nou model de finançament. El 2019 la UAB ha patit molt, des d'un punt de vista econòmic. Els diners són un problema, però el que més em preocupen són els més de deu anys amb baixada de pressupostos, cosa que comporta falta d'inversió; pujada de la mitjana d'edat de tota la plantilla: el professorat, amb gairebé 60 anys, i el Personal d'Administració i Serveis (PAS), i les infraestructures. I els diners els necessitem molt més que abans.

Un altre problema que tenim són els contractes, perquè cada vegada en tenim més de temporals. La universitat no és aliena el que està passant a la societat i des de la universitat hem d'ajudar a canviar el model i fer-ho a través del coneixement i no tant basat en el sector terciari.

- I quatre anys són suficients?

- És el nostre objectiu, hem de capgirar la situació, si no no m'hagués presentat. Tocarà lluitar, defensar i donar arguments, que crec que els tinc, perquè arribin diners públics i es gestionin de la millor manera possible. Per tant, em toca convèncer la Generalitat i el govern espanyol perquè posin recursos en allò que crec que ens pot ajudar a canviar la societat actual i estigui més basada en el coneixement. I la Generalitat ja va fer i aprovar un pla, fa uns anys, en aquest sentit. Esperem que un cop remeti la pandèmia es pugui aplicar.

- Els sectors del turisme, l'hostaleria, la restauració, gimnasos... una llarga llista que potser passarà per davant de les demandes de la universitat?

- És cert que ara tot està centrat en la lluita contra la pandèmia, però hi ha molts reptes per afrontar i hem d'avançar-nos. Per exemple, si tens una societat basada en els serveis, quan arriba una situació com l'actual tens una crisi molt profunda, en canvi, amb una altra més basada en el coneixement segurament suportarà molt millor la crisi. I no dic que no hagin d'existir aquests serveis, però un exemple perquè s'entengui: si competeixes per baixar preus, sempre hi haurà algú que ho tindrà més barat, però si competeixes en fer coses que no poden fer la resta, no competiran. I això té un valor i hem d'anar cap aquí, perquè té futur.

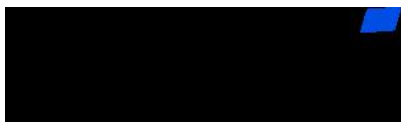
Hem d'apropar les necessitats de la societat a les temàtiques de recerca dels nostres investigadors, perquè quan fem investigació s'ha d'aplicar. I també en el sentit oposat, hem de situar els investigadors a prop de la gent, perquè és vegi la feina que duen a terme i es comprovi que amb els impostos de tots serveixen per formar persones que poden transformar la societat. Per això, és important que s'inverteixi en les universitats.

Lafuente escollit rector per als propers quatre anys Foto: UAB

- **Sobre el que comentava d'envelliment de la docència, hi ha un article del professor de la Universitat de Barcelona (UB), Ernest Pons, que situa Catalunya la pitjor de l'Estat, amb menys funcionaris i més nombre d'associats.**

- La llei estipula que un 51% del professorat ha de ser funcionariat i a la UAB, crec, no es compleix. En els últims deu anys per la taxa de reposició i a la capacitat de contractació ha provocat que, any rere any, el nombre de professors associats creixés i això s'ha de canviar. Aquest no és el model de plantilla que ha de funcionar a la UAB. El que s'hauria de fer és augmentar el nombre de places de figura de lector i d'aquesta manera, hi haurà renovació i amb gent jove i, poc a poc, s'anirà augmentant la plantilla i estabilitzant-la.

"Seguirem la mateixa relació amb els estudiants, però no permetrem que ataquin el mobiliari del campus"

- I la relació amb els estudiants, com serà?

- Són l'element bàsic de la universitat. Tindrem un perfil continuista amb el model anterior, seguirem amb unes línies de comunicació contínues. I això no significa claudicar sinó treballar perquè la universitat doni el millor possible. També t'haig de dir que no permetrem que ataquin mobiliari del campus. Tothom té dret a manifestar-se, però sense coartar la llibertat dels altres. Podem entendre que es muntin piquets informatius, però que no impedeixin arribar al lloc de treball o a classe.

- Li preocupa una davallada d'estudiants de cara al curs vinent, ja siguin per motius econòmics, manca de desplaçament d'estrangers...

- En absolut! Potser d'estudiants internacionals, sí. D'entrada enguany hi ha hagut al voltant d'un 25% més d'estudiants que han fet la prova d'accés. Potser els d'àmbit internacional seria normal que no n'hi haguessin però treballarem per recuperar-los. Ara bé, com a exemple, aquest estiu hem fet un curs no presencial i ha tingut un èxit bestial. No és el que volem, la UAB no vol ser una universitat no presencial, però temporalment s'han de poder fer algunes coses. I treballarem perquè un cop acabi la pandèmia tornem a la situació anterior i ens avala la feina feta fins ara. Ha sortit l'índex de *Times Higher Education*, que avala la reputació de les universitats del món, i hem millorat, passant de la posició 180 a estar entre els llocs 150 i 175.

- No mantindrà cap iniciativa virtual o no presencial?

- Sí, alguna cosa es farà. La pandèmia ens canviarà a tots. Tornarem a fer presencial perquè és el nostre ADN, però revisarem algunes que ens ha anat bé.

- Com ara?

- Per exemple, les classes magistrals es poden penjar i aquestes hores es podrien dedicar a seminaris, atenció a l'alumne... Tenim professors amb molta experiència i els ho han de traslladar als estudiants. Però s'han de canviar les formes de treballar per la suficiència i l'eficàcia i no tantes hores de treballar davant un ordinador o assegut en una cadira.

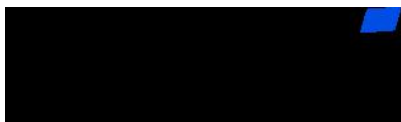
[noticiadiari]71/23328[/noticiadiari]

- Quins plans té pel campus UAB de Sabadell, que ha arribat als 25 anys de vida?

- A mi m'agrada dir que la UAB i el campus de Sabadell es troben a tres parades de metro [en referència als Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya]. L'any passat es va fer un pla estratègic i aquest tema es va posar sobre la taula, cal posar-lo en valor. El delegat del rector seguirà sent Santiago Guerrero per tenir un únic interlocutor entre les dues parts. Tenim claríssim que hem de potenciar-lo i ha d'anar acompanyat de fer-ho del barri on es troba, Covadonga. Hi ha un projecte en el qual es volia canviar els usos del barri, que sigui innovador i això implica l'Artextil, el Taulí... És una prioritat. No et puc dir que posarem més titulacions, però farem que funcioni el millor possible. El que no es pot fer és doblar ensenyaments a Sabadell i Bellaterra.

- El ple de Sabadell va aprovar per unanimitat demanar un grau d'Infermeria.

- Com a vicerector d'Innovació ja vaig seguir el tema, però va esclatar la pandèmia i tenim una reunió

pendent amb l'Ajuntament de Sabadell. Seria interessant traslladar la unitat docent del Taulí a l'Artextil, també plantejaria moure d'altres... I infermeria? No em sembla malament, però no depèn de mi sinó tant de la Direcció General d'Universitats com del Departament de Salut.